

# ในน้ำ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนโต

เทศน์พระ วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ธรรมะเพื่อหัวใจดวงนี้ไง ถ้าหัวใจมันแสวงหาเป็นสัจจะเป็นความจริง เป็นธรรมนะ มีความสงบสุข แต่ถ้ามันเป็นโลก ร้อนเป็นไฟ หาธรรมะนี้แหละ แต่ได้แต่เปลือก ได้แต่เชื้อเพลิง ได้แต่ขยะ ได้แต่ไฟเผาเผาหัวใจ ร้อนเป็นไฟ

แต่ถ้าเป็นธรรมนะ สงบสุขมาก อยู่ที่ไหนก็สงบสุข แล้วสงบสุขแล้วพยายามฝึกหัด ปฏิบัติเป็นบุคคล ๔ คู่ คู่ที่ ๑ คู่ที่ ๒ คู่ที่ ๓ คู่ที่ ๔ เอาชีวิตแลกมาทั้งนั้น

เพราะเวลากิเลส กิเลสมันไม่ให้ใครพ้นจากน้ำมือไปทั้งนั้น กิเลส แก่นของกิเลส ความเหนียวแน่น สิ่งที่เป็นแก่นสาร กิเลสค้นหาความทะยานอยากเท่านั้น เพราะอย่างนั้นจึงไม่มีใครหลุดรอดพ้นจากมือมันไปได้ เว้นไว้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า ตรัสรู้เองโดยชอบ

ฝึกหัดปฏิบัติของเรา เห็นไหม มีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธานุศาสน์ เดียวก็ลุ่มๆ ดอนๆ ไปเห็นสิ่งใดกระทบกับตา หู จมูก ลิ้น กาย ไปแล้ว ตัวเองไม่มีหลักไม่มีเกณฑ์อะไรเลย

ถ้าตัวเองมีหลักมีเกณฑ์ สิ่งใดมากระทบนะ กระทบแล้วก็จบ กระทบแล้วก็หายไป กระทบไป คลื่นกระทบฝั่ง คลื่นมันจะสูงส่งขนาดไหน มันกระทบฝั่งแล้วมันก็หายไป แต่คลื่นลูกใหม่มันมาตลอดเวลา เห็นไหม

นี่ไง เวลาฤดูกาล เวลามรสุมมันเข้า เวลาเขาห้าม งดออกจากฝั่ง เรือเล็กงดออกจากฝั่ง เพราะไปเผชิญกับคลื่นลมแล้วมันสู้ไม่ได้ แต่ถ้าเรือใหญ่ เขายังพอทนได้ทนไหว

หัวใจเราก็เหมือนกัน ถ้าเราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้มันเข้มแข็งขึ้นมา สิ่งที่เป็นนามธรรมๆ ใจ สิ่งที่เป็นนามธรรมที่จับต้องไม่ได้

เวลาครูบาอาจารย์ที่ฝึกหัดปฏิบัติตามความเป็นจริงเขาจับต้องได้ รื้อค้นคว้าหาหัวใจของตน แล้วขุดคุ้ยค้นคว้ามันเห็นกิเลส กิเลสอยู่ที่จิตจิตใจ ในหัวใจของสัตว์โลก

แล้วเวลาจิตมันเสวยอารมณ์ๆ นั้นนะจิตที่มันเป็นสัญญาเรื่องโลกๆ ทั้งนั้นนะ มันยังไม่เข้าไปถึงจิตเลย

จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส

จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้มันเศร้าหมองไปด้วยกิเลสค้นหาความทะยานอยากใจ

จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้มันเศร้าหมองโดยกิเลสค้นหาความทะยานอยาก จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้เป็นผู้ข้ามพ้น ไม่ใช่ผ่องใสแล้วไปติดมัน นั้นนะอวิชชาทั้งนั้นนะ

จิตเดิมแท้ แล้วจิตเดิมแท้ๆ ธรรมะมีอยู่ดั้งเดิมๆ

เฮ้ย! มึงละเมอเพ้อพกเกินไปว่ะ คนที่เขาปฏิบัติเป็น เขาปฏิบัติได้ เขารู้ของเขา อย่าละเมอเพ้อพก หลอกตัวเองแล้วก็จะหลอกคนอื่นใจ หลอกตัวเอง ตัวเองก็หมดอำนาจวาสนา อยู่ใต้อำนาจของกิเลสให้มันเหยียบย่ำทำลาย ทำลายโดยกิเลสมันแปลงร่างไป เป็นผู้ทรงศีล เป็นผู้ที่มีธรรม

ทำมาหากินใจ ไม่ใช่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรม หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงตาพระมหาบัวท่านกราบพระใจ ท่านกราบพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่อาศัยของสัตว์โลก เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ทุกคน บุญชนคนหนา

เวลาคนหนามันเดือดร้อน กิเลสมันแผดเผาหัวใจทั้งนั้น แต่ถ้ามันทำความสงบของใจไม่ได้ มันก็ทุกข์มันก็ยากของมันอยู่อย่างนั้นนะ แต่ถ้าวันไหนมันสงบใจของมันได้ใจ ถ้าเป็นสัมผัส

หล่น ธรรมเกิด ๆ มันฟลุค มันเป็นตัวอำนางวาสนา มันไม่ได้ทำด้วยสัจจะด้วยความจริง มันก็มีความรุ่มเย็นเป็นสุขขณะหนึ่ง แล้วก็ละเมอเพ้อพกเพ้อเจ้อไปอย่างนั้นนะ

แต่ครูบาอาจารย์ของเรา เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นจริง เป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา ทำความสงบของใจเข้ามาให้ได้ ปุณฺณ กัลยาณชน ยกขึ้นสู่วิปัสสนา บุคคลคู่ว่า ๑ คู่ว่า ๒ คู่ว่า ๓ คู่ว่า ๔ เวลาเผชิญหน้ากับกิเลส กองทัพกิเลส กองทัพธรรม

กองทัพธรรม กองทัพธรรมคือศีล สมาธิ ปัญญา มรรคผลในหัวใจของตน

กองทัพกิเลส กองทัพกิเลสมันเป็นข้อมูลเดิม เป็นสัจจะเป็นความจริงในหัวใจของสัตว์โลกอยู่แล้ว เทวดา อินทร์ พรหมก็มีกิเลส มีมาร ไม่อย่างนั้นไม่มีติดบอดอย่างนั้นหรอก

เวลาเทวดา อินทร์ พรหม ถ้าเป็นสัมมาทิฏฐิถูกต้องชอบธรรมนะ มาพึ่งเทศน์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำไมเทวดา อินทร์ พรหมไม่ตรัสรู้เองล่ะ ทำไมต้องมาพึ่งเทศน์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เพราะเขาไม่รู้จักริยสัจ วิธีการดับทุกข์ในมรรค ๘ เขาไม่รู้จักรอคอก เขาไม่รู้จักรแต่ทิพย์สมบัติ มันมาเอง มันสมบุรณ์แบบของมันเอง แล้วก็หลงไหลไปอย่างนั้นนะ นี่ไง ถึงว่ามีกิเลส

กิเลส เพราะมันหลงไป เวลาไม่พอใจก็โกรธไป เวลามันอยากดังอยากใหญ่ มันก็มีความโลภไป นี่ลูกสาวของมารนะ อวิชา ตัวมันยังมั่ว ยังไม่เห็น ยังไม่รู้จักรมันอีก ฉะนั้น เวลาเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา เวลามันฟังมันชานขึ้นมา มันทำลายตัวมันเอง

แต่ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริง คู่ว่า ๑ คู่ว่า ๒ คู่ว่า ๓ คู่ว่า ๔ เพราะอะไร คู่ว่า ๑ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส สังโยชน์ ๓ สังโยชน์ ๓ ขาดจากจิต กามราคะ ปฏิฆะอ่อนลง คู่ว่า ๒ กามราคะ ปฏิฆะขาดไป คู่ว่า ๓ รูปราคะ อรูปราคะ มานะ อุทธัจจ อวิชา คู่ว่า ๔

เขามีเหตุมีผล จะเป็นคู่ว่า ๑ ได้อย่างไร มีอะไรมาและมีอะไรไป มีอะไรอยู่และมีอะไรขาด มีอะไรอยู่และมีอะไรตายไป ตายไปจากใจดวงนั้นถึงเป็นอกุปปกรรม เป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา เห็นไหม

ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทวดา อินทร์ พรหมไม่รู้หรอก เทวดา อินทร์ พรหมเขาอยู่ด้วยบุญของเขา ทิพย์สมบัติ บุญบาปเท่านั้นนะ แล้วเวลาหมดบุญคือตายเหมือนกัน หมดอายุขัยก็มาเกิดเป็นมนุษย์ ลงนรกอเวจีไปนั่นนะ เพราะว่าเขาใช้บุญของเขาไปแล้วไง ที่นี้เหลือแต่ต้นทุนนั่นนะ แล้วต้นทุนมีเท่าไร

แล้วนี่ก็เหมือนกัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขยชาติที่แล้วเราเป็นอะไร เราเป็นมนุษย์ เป็นคนที่ดีงาม เป็นคนที่ได้สร้างบุญกุศลของตนมา เราถึงได้มาเกิดเป็นมนุษย์ซ้ำอีกทีหนึ่งไง เราเกิดเป็นมนุษย์ซ้ำขึ้นมาแล้ว มนุษย์มีสัจจะมีความจริงขึ้นมาในหัวใจของตนหรือไม่

ถ้ามีสัจจะมีความจริงขึ้นมาในหัวใจของตนไง ในน้ำมีปลา ในน้ำมีปลา โดยข้อเท็จจริงคนเขารู้ แต่ถ้าเวลามันไปในแหล่งน้ำเสีย น้ำเน่าไม่มีหรอก ปลาตายหมด แล้วไปแหล่งน้ำที่สะอาดขาดแคลนก็ไม่มีของมันเหมือนกัน

ในน้ำมีปลา ในมนุษย์มีหัวใจ ในคนมีจิต พระปฏิบัติขึ้นมา จิตตภาวนา

โดยร่างกายมนุษย์ เราก็ทำหน้าที่การงานของเราโดยความเป็นมนุษย์ของเราเนี่ย ภูเขาบวชพระๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้กับบริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาในประเทศไทย เราก็เป็นปุถุชน ถ้าเราศรัทธาในพระพุทธศาสนา ถือศีล ๘ เป็นอุบาสก อุบาสิกา เวลาที่มีศรัทธาในพระพุทธศาสนา มาบวชเป็นพระ เป็นภิกษุ ภิกษุณี เป็นนักรบๆ ไง

แล้วพบกับใครวะ หันรีหันขวางอยู่เนี่ย หันหน้าไปทางไหนก็ไม่วู้ไม่เหินอะไร แล้วทำงานอะไรวะ

ในน้ำมีปลา ในร่างกายมีจิต ถ้ามีสติมีปัญญาขึ้นมา เราค้นคว้าหาหัวใจของตน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภณารื้อสัตว์ชนสัตว์ๆ เวลา รื้อสัตว์ชนสัตว์ เวลา ลูกศิษย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์สิ้นกิเลสตายไป มารมันคู้ย มัน ขุด มันคู้ย มันค้น มันคว่ำ

มาร ไม่เจอหรอก นี่ไง เขาชำระล้างกิเลส ซาตานในหัวใจของเขาไม่มีแล้ว ไม่มีเชื้อไขที่ พญามารจะเข้าไปค้นไปคว่ำไปเจอมันหรอก

แต่ไอ้ของเราเนี่ย ไอ้โฮ! มารเต็มหัวใจเลย กิเลสไม่ต้องค้นคว่ำ มารไม่ต้องค้นคว่ำ มันส่ง รหัสเลย หลอกมันอย่างนั้น หลอก หลอกมัน หลอกมันนะ หลอกให้มันอยู่ได้อำนาจนั้นนะ นี่ไม่ ต้องหา มันเป็นพวกเดียวกัน

แต่ของเรา เราเกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฝากศาสนาไว้กับบริษัท ๔ อุบาสก อุบาสิกา ภิกษุ ภิกษุณี แล้วเรามีอำนาจวาสนาไร เราจะ ผูกมัดปฏิบัติของเรา ปฏิบัติของเรานะ

ในน้ำมีปลา

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง คนเรามีกายกับใจๆ มันมีหัวใจไง องค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภณารื้อสัตว์ชนสัตว์ก็รื้อหัวใจของสัตว์โลกไง เวลาอบรมบ่ม เพาะขึ้นมา เวลาสิ้นกิเลสไปแต่ละองค์ๆ ท่านสาธุๆ ไง

ปรารภณารื้อสัตว์ชนสัตว์ๆ รื้อสัตว์มนุษย์ให้พ้นจากอำนาจของพญามาร ให้พ้นจากสิ่ง ที่ว่าอารมณ์ที่จรมมา เป็นแค่ปลายข้อปลายเขมยังทำให้เราขัดอกขัดใจขนาดนั้นไ้ แล้วไอ้สิ่งที่ มันฝังอยู่ในหัวใจมันมากมายมหาศาลขนาดไหน

ในน้ำมีปลา ในร่างกายนี้มีหัวใจ ในร่างกายมีหัวใจไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปรารภณารื้อสัตว์ชนสัตว์ก็รื้อหัวใจของสัตว์โลกไ้ ให้ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาด้วยหัวใจของตนไ้

เกิดมามีอำนาจวาสนาเล็กน้อยขนาดไหน เป็นมนุษย์เท่ากันไ้ เป็นมนุษย์เหมือนกัน อากา ๓๒ เหมือนกัน แต่บวชเป็นพระไ้ ปัตตัง อามะ ภัณฑะ นี่ไ้ เขาถาม บริหาร ๘ ยกเข้าหมู่ มาบวชเป็นพระ

เกิดมาเป็นมนุษย์ไง บวชมาเป็นภิกษุไง เลี้ยงชีพด้วยปลีแข้งของตัวเองไง แสวงหาครูบา อาจารย์ที่ดั่งามไฉน ให้ปกครองคุ้มครองดูแลในการฝึกหัดปฏิบัติของตนขึ้นมาไฉน ให้ปฏิบัติขึ้นมา เป็นจิตตภาวนาไฉน การปฏิบัติ งานภายใน งานหัวใจ งานการรื้อถอนหรือชาติ งานการถอนลูกศร ออกจากหัวใจของตนไฉน

แล้วใจอยู่ไหนวะ

ในน้ำมีปลา ปลามันอยู่ที่แผงปลาไฉน เวลาแผงไปอยู่ที่ตลาดไฉน นั่นก็ปลาทั้งนั้นนะ ปลา นั้นขาวประมงเขาหามา ไม่ใช่ของเถิง เถิงต้องเอาเงินมาแลกเอา

แต่การฝึกหัดปฏิบัติ ปัจจัตตัง สันติภูมิจิโก

ในน้ำมีปลา ในร่างกายนี้มีหัวใจ หัวใจจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตนี้สำคัญที่สุด คนโง่ ฉลาด ออกมาจากหัวใจทั้งนั้นนะ แล้วถ้ามันแสวงหาพลแสวงหาชาติไฉน ที่บุญกุศล ฉลาด ปราดเปรื่อง แต่ฉลาดปราดเปรื่องมีสติเท่าทันอารมณ์ความรู้สึกของตนหรือไม่ ฉลาด ปราดเปรื่องฉลาดเพื่อใคร ฉลาดเพื่อตัวเอง ฉลาดเพื่อสังคม ฉลาดในภพชาตินี้ หรืออดีตชาติ อนาคตที่จะเป็นไป

อดีตอนาคตแก้กิเลสไม่ได้ อดีตอนาคตแก้กิเลสไม่ได้ แต่อดีตอนาคต อดีตส่งเสริมมาให้ เรามีสติมีปัญญามากน้อยขนาดไหน อดีตที่ได้ซบซ้นอนมา เวลาทบทวนๆ ก็ทบทวนไปในอดีต ของตนนั้นไฉน สิ่งที่กรรมเก่าไฉน กรรมเก่าที่มันสร้างสมคุณงามความดีมา กรรมปัจจุบันนี้ องค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนที่กรรมปัจจุบันนี้ไฉน

แต่ในน้ำมีปลา หาปลาไม่เจอ แหวกว่ายอยู่ในทะเลนั้นนะ แหวกว่ายอยู่ในแม่น้ำนั้นนะ ให้คลื่นมันซัดไป ให้มันตายจากโลกนี้ไปไฉน เวลาค้นหาหัวใจ ค้นหาหัวใจของตัวเองไม่เจอไฉน เวลามันทุกข์มันยาก มันทุกข์มันยากที่หัวใจ มันทุกข์ที่อารมณ์ความรู้สึก ทุกข์ยากที่ความคิดไฉน

เวลามันหิวมันกระหายนะ กินแล้วมันก็อิ่ม อิ่มเดี๋ยวมันก็หิวอีกไฉน โรคหิวเป็นโรค ประจำตัว เป็นโรคประจำของสิ่งมีชีวิตไฉน มันต้องหิว มันต้องกระหาย มันต้องหาอยู่หากินไฉน แล้วถ้าคนไม่มีอำนาจวาสนาก็มองได้แค่นั้นไฉน

แต่เวลาพระเราอดนอน ผ่อนอาหาร หิว หิว หิว หิว พิจารณาไปแล้ว อะไรมันหิว กระเพาะหิว ลำไส้หิว ลิ้นหิว หรือตัวเองหิว ไต่เข้าไปแล้วจบ วางหมดเลย หิวไม่มี วางหมด โลงหมดเลย หิวไปไหนล่ะ นี่ไง จิตตภาวนาไง

ถ้าจิตไม่อึดเต็มของมันในหัวใจของตน ร่างกายก็แค่รับภายนอกนี่ไง ถ้ามันมีสติจะมีความจริงในหัวใจของตนไหม นี่ไง ในน้ำมีปลา

ร่างกายของเรามีจิตแต่หาไม่เจอ

มันยืนยันอยู่แล้วว่าในน้ำมีปลา นี่ก็ยืนยันเหมือนกันว่า คนเราเกิดมา จิตเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภนารัตน์สัตว์ชนสัตว์ใน อารมณ์ความรู้สึกนี้ เปลือกนอก ธาตุ ๔ และชั้น ๕

เวลาเปลือกนอก อารมณ์ความรู้สึก ถ้ามันมีสติปัญญา คนฉลาด ปัญญาอบรมสมาธิ ก็อารมณ์ จับอารมณ์นั้น แล้วพิจารณาตามอารมณ์นั้นไปไง ถึงที่สุดแล้วมันหยุด หยุดคิด หยุดคิดมันก็เป็นอารมณ์อยู่อย่างนั้นนะ แล้วมันเป็นปัญญาอบรมสมาธิไป

แล้วเป็นอารมณ์อย่างนั้นแล้วทำซ้ำทำซ้อนขึ้นมาไง เวลาจิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นอารมณ์ จิตเห็นความคิด จิตเห็นต่าง ๆ ความคิดไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่ความคิด อารมณ์ไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่อารมณ์ แสงสว่างไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่แสงสว่าง จิตก็เป็นจิตของมันอยู่นั่น

แต่จิตของคนนี้มันมหัศจรรย์ ทำบุญมากทำบุญน้อยมาแตกต่างกันไป ความรู้ความเห็นแตกต่างกันไป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงวางกรรมฐาน ๔๐ ห้องไป พุทธานุสติ ธัมมานุสติ สังฆานุสติ เทวตานุสติ มรณานุสติ กสิณ เฟงกสิณ กสิณลม กสิณน้ำ กสิณไฟ

เวลาทำความสงบของใจ ผีกัดหัดของแต่ละบุคคลเข้ามา ถ้าจิตมันไม่สงบ มันเป็นอารมณ์โลก ๆ อารมณ์โลก

สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา

จากสุตมยปัญญา ศึกษาเล่าเรียนมาเพื่อฝึกหัดปฏิบัติ ศึกษามานี้ทรงจำธรรมวินัย ศึกษามานี้ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษาไปด้วยสัญชาตญาณ เป็นเรื่อง

โลกๆ ทั้งนั้นนะ เวลาฝึกหัดปฏิบัติไปจินตนาการ จินตนาการไปเรื่อยแปดเลย จินตมยปัญญา ปัญญาคนจินตนาการได้มากมายมหาศาล นักวิทยาศาสตร์จินตนาการสำคัญกว่าความรู้ ใจ มีความรู้แต่จินตนาการไม่เป็น มีความรู้ใช้สอยไม่เป็น มีความรู้ต่อยอดไม่ได้

แต่เวลาภาวนามยปัญญา มันเป็นปัญญาของจิต เป็นจักขุญาณ เป็นจิตรู้จิตเห็น

โอ้เนี่ยเรายังไม่เห็นจิตของเราเองเลย ยังเปิดตาจิตไม่เป็นเลย ยังหาจิตตัวไม่เจอ แล้วจะไปเปิดตามันได้อย่างไร เวลาภาวนามยปัญญามันเปิดหูเปิดตาขึ้นมา โอ้โฮ! โอ้โฮ! นะ สด สด เวช มันทั้งสด มันทั้งสด เวช มันทั้งมีความมหัศจรรย์ มหัศจรรย์ในความเป็นมนุษย์ เป็นบุคคล

แล้วเวลาฝึกหัดปฏิบัติไป เวลาเป็นบุคคลคู่ที่ ๑ คู่ที่ ๒ คู่ที่ ๓ คู่ที่ ๔ จากบุคคลเป็น อริยบุคคล อริยบุคคลก็มีหลายชั้นหลายตอน เป็นอริยบุคคลขั้นต่ำ ขั้นกลาง ขั้นสูง หรือว่าเป็น ผู้ที่สิ้นกิเลส มันเป็นอย่างไรวะ

วงกรรมฐานเขาคุยกันอย่างนี้ เขารู้ว่าจิตของคนสูงต่ำมากน้อยแค่ไหน ถ้ามันสูงมันต่ำ ขึ้นมา สิ่งที่เป็นของหยาบๆ จะเข้าไปสู่จิตดวงนั้นไม่ได้ จิตที่มันต่ำด้อยต่ำทรมานขึ้นมา ไม่ต้องเข้าไปหา มันไปกว้านมาเอง ไปกว้านมา ไปหลอกมา ตั้งแต่อดีตชาติ ตั้งแต่จรตินิสัย ไป กว้านเอามาเผาตัวเองไป

มาเผาตัวเอง เผาตัวเองที่ตรงไหนละ

คนนี้ชอบ แต่คนอื่นคนมันไม่ชอบ เห็นไหม ถ้าชอบเหมือนกันมันก็แย้งชิงกันไง อีกคนหนึ่งชอบอย่างนี้ อีกคนหนึ่งชอบอย่างหนึ่ง เออ! เราไปด้วยกันได้ เวลาได้สิ่งนี้มา เอ็งเอาไปนะ อันนี้ของเราเอาไว้ละ เราแบ่งปันกันนะ นี่ความชอบมันแตกต่างกัน

พอความชอบมันแตกต่างกัน อารมณ์ความรู้สึกมันก็แตกต่างกัน ความยึดมั่นถือมั่นใน หัวใจมันก็แตกต่างกัน มันแตกต่างกันไปทั้งนั้นนะ มันแตกต่างกันไป นี่กรรมเก่า นี่กรรม อดีต เพราะอดีตอันนั้นมันสร้างให้มาเป็นเราวันนี้

เวลาเป็นเราๆ จริตนิสัย ถ้ามันไม่ตรงจริตไม่ตรงนิสัย เป็นสิ่งที่มันไม่ชอบ ยึดเยียดก็ไม่ได้ อยากได้ แต่สิ่งที่ชอบ เขาไม่ให้ ก็แสวงหาที่จะไปเอามาให้ได้ มันเป็นการกระทบกระทั่งกัน ไปทั้งนั้นนะ

แต่ถ้ามีสติมีปัญญานะ ของนอกกาย ใช้นั้นมันอยู่ข้างนอก ใจของเราเนี่ย เราพยายามจะรักษาใจของเราอยู่นี้ไง

ในน้ำมีปลา แนนอน ปลาเล็ก ปลาใหญ่ แล้วเราจะจับปลาของเราได้ไหม เราจะหาปลาของเราเจอไหม ปลา เห็นไหม ปลาอยู่ในสุม สุมคือร่างกายนี้ ปลาในสุมมันยังจับไม่ได้ มันยังจับไม่เป็น แล้วจะไปจับปลานอกสุม ปลาในทะเล ปลาน้ำลึกอย่างนี้ เอาอะไรไปจับมัน

จริตนิสัย ฉะนั้น เวลาภาวนาไปแล้ว แต่ละบุคคลแตกต่างกันไป แต่ละบุคคลแตกต่างกันไป มันเรื่องกรรมของสัตว์ เราไม่ต้องเอาสมบัติของใครมาเทียบเคียงกับเรา

เวลาฟังธรรมๆ สิ่งใดที่มันสะกิดหัวใจ สิ่งใดที่มันฟาดหัวใจเลส อันนั้นนะเป็นคติธรรม แล้วไปขยายความ กาลามสูตร ห้ามเชื่อ แต่เอาไปขยายความ จริงหรือไม่จริง อาจารย์จริงหรือ อาจารย์เท็จ ถ้าอาจารย์เท็จ เราก็เก็บบริวารเราไป ถ้าอาจารย์จริง พิสูจน์ มันต้องพิสูจน์ ทำตามนั้นนะได้ไหม ทำอย่างนั้นนะ ทำตามนั้นนะ แล้วทำแล้วมันไม่จริง อาจารย์โกหก

แต่ส่วนใหญ่แล้วด้วยมารยาท เขาเป็นผู้ใหญ่ เราก็หลบเลี่ยงไป ถ้าอาจารย์โกหก มันก็โกหกกันอยู่อย่างนั้นนะ

แต่ถ้าอาจารย์ที่เป็นจริงนะ หลวงตาพระมหาบัวท่านพูดประจำ ตอนอยู่พระเยอะๆ ท่านบอกให้หมู่คณะปฏิบัติมา ถ้าใครปฏิบัติมาเข้าสู่มรรคสู่ผล จะมาราบศพผม

จะมาราบศพ เพราะมันช่องทางเดียวกัน มันเป็นอันเดียวกัน แต่ถ้ามันปฏิบัติไปแล้ว มันนอกกลุ่มช่องทาง มันก็เป็นกรรมของสัตว์ไง

ท่านบอกเลย ถ้าปฏิบัติ เกี่ยงกันปากเปียกปากแฉะ ดูถูกดูแคลนกันทั้งนั้นนะ แต่ถ้ามีเข้าสู่ทางนะ มีจะมาราบศพซี้ซี้ที่มึงดูถูกดูแคลน มีจะมาขอขมา มาราบศพเลยละ ทำทายนมากเลย นี่เพราะความจริงไง ความจริงเป็นความจริง

นี่เราก็คือหาความจริงของเราไง

ในน้ำมีปลา ยืนย่นธรรมชาติ ที่ไหนมีแหล่งน้ำ ที่นั่นมีชีวิต ที่ไหนมีแหล่งน้ำ ที่นั่นมีปลา  
เว้นไว้แต่น้ำเสีย น้ำเสียนี้เป็นพิษ มันมีสิ่งมีชีวิตไม่ได้

ในน้ำมีปลา

นี่ก็เหมือนกัน ในร่างกาย เวลาคนตาย ดูซากศพสิ ไปดูป่าช้า สุสานใหญ่ๆ โอ้โฮ! สุดลูก  
หูลูกตา ธาตุดินมาฝังอยู่ทั้งนั้นนะ แล้วปลาอยู่ไหนล่ะ ปลามันสลายภาพสลายชาติของมันต่อไป  
มันไปมาแล้ว นี่เป็นสัจจะเป็นความจริงในพระพุทธศาสนา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง บุพเพนิวาสานุสติญาณ อดีตชาติ จุตูปปาตญาณ  
อาสวักขยญาณทำลายอวิชชาไง

ฤษีชีไพรเขาก็ระลึกได้ เรื่องของจิตวิญญาณแต่เรื่องโลก เรื่องโลกคือคนที่ไม่มีอำนาจ  
วาสนา ถือนอกพระพุทธศาสนา ถือนอกพระพุทธศาสนา

คือมัจจุ ทางอันเอกในพระพุทธศาสนา ลัทธิศาสนาอื่นไม่มี แล้วไม่รู้จัก แล้วเข้าไม่ได้

ลัทธิต่างๆ เขาบอกว่า ศาสนาเขามีมรรคมีผล เขาก็จดจารึกไปไว้ในคัมภีร์ศาสนาเขา  
จดจารึกไว้ เอ็งทำเป็นหรือเปล่า เอ็งรู้หรือเปล่า เอาแต่ชื่อไปไง เพราะอะไร เพราะคัมภีร์ อริยสัจ  
มรรค ๘ มันมีคุณค่า เขาก็จดจารึกไปอยู่ในลัทธิความเชื่อของเขา มันก็จดเอาไป แต่นี่จดเอาไป  
ไง

ก็เหมือนเรา สมัยพุทธกาลไง ยังไม่มีตำรับตำรา เวลาเข้าพรรษาแล้ว เวลาพระในวัดนั้น  
ไม่มีใครสวดปาติโมกข์ได้ ก็ให้สัตตาหกรณียะ ไปเรียนต่อปาก मुखปาฐะ ไปเรียน ไปท่องจำมา  
มาสวดปาติโมกข์ ถ้า ๔ องค์ขึ้นไป พระภิกษุสวดปาติโมกข์ไม่ได้ ปรับอาบัติปาจิตตีย์ทุกองค์  
ปรับหมดเลย

เพราะปาติโมกข์ สิ่งที่ธรรมและวินัยนี้เป็นศาสดา เวลา ๑๕ คำให้ลงอุโบสถ เวลาถ้าพระ  
อยู่ด้วยกัน สวดปาติโมกข์ไม่ได้ ต้องไปเรียนมา สัตตาหกรณียะไปได้ สิ่งที่ไม่เรียนไปท่องไปจำ  
มาจาก मुखปาฐะ

ในปัจจุบันนี้โลกเจริญๆ ตำรับตำรามากมายมหาศาล ผู้พระไตรปิฎกใน ผู้พระไตรปิฎกนอก หลวงตาพระมหาบัวท่านสอน ผู้พระไตรปิฎกใน

นี่ในน้ำมีปลา ปลาตัวนั้นจะเป็นผู้พระไตรปิฎก แล้วเปิดใจออกมา เปิดผู้พระไตรปิฎกมา จะมีสติมีปัญญา มีความเข้าใจในมรรคในผล มหัศจรรย์จากใจดวงนั้น

ฟังธรรมๆ ฟังธรรมเพื่อหัวใจดวงนี้ไง

เรื่องโลก เราก็ออยู่กับโลก โลกสมมุติ เราอยู่กับโลก อยู่กับโลก เราก็ใช้ชีวิตแบบโลก เพราะมีธรรมและวินัยเป็นศาสดานี้ไง เวลาฝึกหัดปฏิบัติไปนะ เวลามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา โอ้! หัวใจมันลงร้อยเปอร์เซ็นต์ มันไม่ทำอะไรที่นอกพระพุทธศาสนา เพราะศีล สมาธิ ปัญญา

ศีล ความปกติของใจ ถ้าใจไม่ปกติ มันจะปฏิบัติอะไรกัน ในน้ำมีปลา นี่ก็หาหัวใจนี้ไง สิ่งที่ทำให้หัวใจของตน เห็นใหม่ ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้ามีศีลมีธรรม มีวัชรขอบขอบขีดขึ้นมา ความรู้สึกนึกคิดมันก็ไม่กระโดดโลดเต้นไปกับกระแสสังคม กระแสโลก

จริงตามสมมุติ เราก็อสมมุติ เราก็อมีชีวิตนี้ แล้วเราก็อต้องใช้ปัจจัยเครื่องอาศัย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ บริหาร ๘ ปัจจัย ๔ สิ่งมีชีวิตใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้แจ้งแทงตลอดโลกธาตุ จากโลกนอก โลกใน ทำไมจะไม่รู้ว่าสิ่งมีชีวิตต้องมีใช้อย่างไรในวิญญูะ

กวนพิงการหาร อาหารของมนุษย์ อาหารคำข้าว อาหารของสัตว์เดรัจฉานที่มันกินกันอยู่นี้ไง กวนพิงการหาร อาหารในคำข้าว วิญญูณาหาร เทวดาใจ พรหม ผัสสาหารใจ มโน สัญเจตนาหาร ครอบวิญญูะเลย

มโนอะไรของมึงวะ

มโน เห็นไหม ในน้ำมีปลาใน ในร่างกายก็มีมโนนี้ไง แล้วเราจะค้นคว้าหามโนในหัวใจของตนไง เวลามันรู้ขึ้นมา ว่า โอ้โฮ! ทำสมาธิแล้วมันสว่างไสว

มรรคมันหมุนนะ จักรมันเคลื่อนนะ เวลามันบิกิเลส กิเลสวิ่งกันหางจุกตูดเลย แต่เวลาสมาธิมันเสื่อม มรรคมันไม่เคลื่อน มันเป็นสุขุมยปัญญา มันเป็นสัญญาอย่างนี้ กิเลสมันยั้มเลยนะ มันขึ้นมาชี้หัวเลย มันมาหลอกเลยละ ใต้นั้นเป็นใต้อันนี้ ใต้อันนี้เป็นใต้นั้น ใต้นั้นเป็นใต้อันนั้น

แต่เวลาทำความสงบของใจเข้ามา ในน้ำมีปลา ปลาตัวนั้นมันฉลาด ผีหัดของมันขึ้นมาเป็นปลาใหญ่ ลงน้ำลึกได้แบบนี้ จักรมันเคลื่อน มันหมุนตัวๆ โอ้ย! ก็เลสมันวิ่งทางจุดจุดหมดนะ

แต่ถ้าไม่ฉลาด มรรคไม่สามัคคี ทางสายกลางในพระพุทธศาสนาไม่เป็นข้อเท็จจริง มันก็หัวเราะเยาะอยู่นั่นแหละ ทำซ้ำทำซากๆ ใจ เวลามันรวมตัวกัน สมุจเฉตปหาน เวลามันขาดสังโยชน์ขาดดั้งแขนขาด สักกายทิฏฐิ วิจิกิจา สลัปปตปราคาส

สักกายทิฏฐิ ใต้น้ำก็ของกู ใต้น้ำก็คือกู กูกับมึง มึงกับกูอย่างนี้ เวลามันขาดใจ สักกายทิฏฐิ ความเห็นผิด มันเป็นโดยข้อเท็จจริง

ความจริงก็เป็นความจริงอยู่อย่างนั้นนะ ความจอมปลอมก็เป็นจอมปลอมอยู่อย่างนั้นนะ มีแต่ใครชอบจริงหรือชอบปลอม แล้วก็เอาความจริงความปลอมมาหลอกลวงหลอกลวงตนแล้วหลอกลวงผู้อื่น

ถ้าเป็นความจริง เวลามันขาด มันจะหลอกลวงตนได้อย่างไร สักกายทิฏฐิ วิจิกิจา สลัปปตปราคาส จิตใจนี้มหัศจรรย์มาก เกิดอีก ๗ ชาติ

จากที่ไม่รู้เหนือรู้ใต้น้ำ ไม่รู้ว่า เสัย! กูมาจากไหนวะ เสัย! ตายแล้วกูจะไปไหนอีกวะ เสัย! มันจะเกิดจริงหรือเกิดไม่จริงเนี่ย ลองได้สมุจเฉตปหานดั้งแขนขาด มันไม่เหมือน นี่ไง ไม่อย่างนั้นมันจะเป็นอริยทรัพย์ได้อย่างไรละ

ของเราสมมุติสงฆ์ ทรัพย์สมมุติ โลกๆ ทั้งนั้นนะ เวียนวายตายเกิดโดยเวรโดยกรรม ทั้งนั้นนะ เวลาเป็นอย่างนั้นมันคนละเรื่อง เพราะมันเป็นจิตคนละประเภท

จิตสูง จิตต่ำ จิตกลาง จิตหยาบ จิตละเอียด มหัศจรรย์ จะเป็นอริยทรัพย์ อริยทรัพย์ก็มีอยู่หลายขั้นตอน อริยทรัพย์มันก็มีหยาบ มีกลาง มีละเอียด ละเอียดสุด แล้วแค่นั้น ขึ้นไหน แล้วเป็นอย่างไร

ก.ไก่ ก.กา ว่ามา

ก.ไก่ ก.กา ว่ามาเลย



สูญจากกิเลส สูญจากการยึดมั่นถือมั่น สูญจากความทุกข์ทั้งหลาย สูญสิ้นไปจากเรื่อง  
วัฏฏะ เรื่องโลก แต่หัวใจผ่องแผ้ว สัจจะความจริงเป็นวิหาธรรม

ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ เป็นธรรมขึ้นมากจากการเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ แล้ว  
มนุษย์ต้องล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร ความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะของแต่ละบุคคล  
มีอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหน ทำขึ้นมาให้เป็นข้อเท็จจริงในหัวใจของตน แล้วยืนยันด้วย  
บุคคล ๔ คู่

บุคคล ๔ คู่ แต่หัวใจมันเป็นแต่ละขณะ แต่ละบุคคลไง โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล  
สกิทาคามีมรรค สกิทาคามีผล อนาคามีมรรค อนาคามีผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล มรรค ๔  
ผล ๔

๔ คู่ มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ เอวัง